

DIGI-TV-SANASTO (Koonnut Sari Walldén)

Ajansiirto

Tallentava digisovitin (tai integroitu digitv) voi tallentaa lähetystä sillä aikaa, kun et voi seurata sitä. Tauon jälkeen voit jatkaa ohjelman seuraamista siitä kohdasta, mihin viimeksi jäit. Digisovitin/digitv näyttää sinulle tallentamaansa ohjelmaa jatkaen samanaikaisesti tulevan lähetyksen tallentamista.

Analoginen

Samankaltainen, vastaava. Analoginen sähköinen signaali on sähköinen kopio luonnossa esiintyvistä alkuperäisestä signaalista. Analoginen äänisignaali noudattaa samaa muotoa kuin alkuperäinen ilman värähtely ja painevaihtelu. Vertaa digitaalinen.

Automaattinen haku

Automaattinen kanavanhakutoiminto, joka etsii ja tallentaa löytämänsä ohjelmakanavat vastaanottimen muistiin.

CD-ROM

Compact Disc- Read Only Memory. CD-ROM on optinen tallennuslevyke. CD-ROM levyn tallennuskapasiteetti on 650 Mbytes.

Chat

palvelu, jonka avulla voi keskustella ihmisten kanssa reaaliaikaisesti vaihtamalla tekstiviestin kaltaisia viestejä.

Conax

Salausjärjestelmä.

Dekooderi

Laite, joka palauttaa aikaisemmin salatun signaalin takaisin alkuperäiseen muotoonsa.

Demodulaattori

Laite, joka ilmaisee digitaalisen informaation lähetetystä kantoaallostasta.

Digisovitin

(kansanomaisesti "digiboksi", myös set-top-box) on laite, jonka avulla perinteisillä televisiovastaanottimilla, videonauhureilla, DVD-tallentimilla, tms. voidaan vastaanottaa digi-TV-lähetyksiä. Laite muuntaa digitaalisen televisiolähetysignaalin analogikseksi televisiolähetysignaaliksi.

Digitaalinen

Numeerinen, eli data sisältää ykkösiä ja nollia. Digitaalitekniikka mahdollistaa tietokoneiden avulla datan tallennuksen, helpon käsittelyn ja esityksen sekä nopean siirron alkuperäisen laatuksena bittivirtana jotakin kanavaa pitkin. Vertaa analoginen.

Digitaalinen televisio

Televisio-ohjelmien digitaalinen signaalinvälitys radioaaltoja tai kaapelia pitkin.

Digitaalinen viestintä

Digitaalisella menetelmällä tapahtuvaa tiedonsiirtoa. Esimerkiksi Internet ja digi-tv ovat digitaalisia viestimiä. Katso digitaalinen.

Digitalisoituminen

Viestintävälineiden ja myös muiden teknisten laitteiden muuttuminen yhä enemmän digitaalitekniikkaa hyödyntäviksi. Digitalisoituminen kasvattaa radio- ja tv-kanavien määrää ja edistää henkilökohtaisten mobiilipalvelujen sekä monitoimintoisten lähetyksen ja vastaanottolaitteiden yleistymistä. Tietokoneet käsittelevät digitaalista dataa viestintävälineiden lisäksi esimerkiksi autoissa, mikroaaltouuneissa, kelloissa ja jopa pölynimureissa.

Digitekstitv

MHP-laitteilla katsoja pääsee käyttämään myös digitaalista teksti-tv:tä (superteksti-tv:tä). Se käyttää kuvia ja grafiikkaa ja siinä eteneminen tapahtuu sivunumeroilla tai internetistä tuttujen linkkien kautta. YLE lähettää jatkuvasti analogista tekstidataa ja lisää supertekstisivuja asteittain. Kun analogisessa televisiossa tekstitelevision informaatio lähetetään binäärisenä normaalin televisiokuvan seassa silloin, kun televisiovastaanotin ei teknisistä syistä pysty toistamaan sille lähetettyjä normaaleja kuvan osia, niin digitaalitelevisiossa tekstitelevision informaatio lähetetään objektkarusellin kautta samaan tapaan kuin kaikki muut lähetykset. Digiteksti-tv-selain poimii suoritettavat tekstitelevision tiedostot objektkarusellista. Karusellista noudetut tiedostot ladataan välimuistin avulla digitaalivastaanottimen muistiin.

DVB

Kansainvälinen Digital Video Broadcasting -ryhmä on perustettu laatimaan tekniset standardit digitaalisille videolähetyksille niin kaapeli- (C), satelliitti- (S) kuin maanpäällisessä (T) ympäristössä.

DVD

Digital Versatile Disc tai Digital Video Disc. Äänen ja kuvan tai minkä tahansa digitaalisen tiedon tallennusjärjestelmä.

EPG

Lyhenne sanoista Electronic Program Guide, Elektroninen ohjelma opas. Ohjelmisto jonka avulla käyttäjä voi helposti valita haluamansa ohjelman tai palvelun. Kertoo mm. saatavasta ohjelmatarjonnasta, ohjelmien alkamisajoista jne.

HDTV

High Definition Television. Tarkkapiirtotelevisio.

Integroitu digitv

Televisio, joka vastaanottaa sekä analogisia että digitaalisia lähetyksiä. Sisäänrakennetun digitaaliviritin ansiosta integroitu televisio toimii ilman ulkopuolista digiboksia silloinkin, kun analogiset lähetykset tulevaisuudessa lopetetaan.

Interaktiivinen televisio

Paluukanavaan perustuva interaktiivinen tv mahdollistaa mm. ohjelmien katsomisen itse valittuna aikana tai osallistumisen interaktiivisiin tv-ohjelmiin. Myös monet lisäarvopalvelut tulevat mahdolliseksi interaktiivisen tv:n kautta.

Interaktiivisuus

Vuorovaikutteisuus, eli viestintä viestijöiden tai käyttäjän ja viestintävälineen välillä on kahdensuuntaista.

Koaksiaalikaapeli

Häiriösuojattu kaapeli jolla antennilla vastaanotettu signaali siirretään vastaanottimeen (signaalikaapeli).

Kortinlukija

Toiminto, jonka tarvitaan maksullisten kanavien (maanpäälliseen) vastaanottoon ja erilaisten lisäpalvelujen käyttöä varten.

Kovalevy

Muistilaitte, jolle voit tallentaa digitaalisessa muodossa olevia ohjelmia.

Käyttöliittymä

Käyttöliittymä tekee laitteen (esim. digitv:n tai tietokoneen) toiminnan ymmärrettäväksi ihmiselle ja ihmisen toiminnan ymmärrettäväksi laitteelle. Nykyään käytössä on lähinnä graafisia käyttöliittymiä, joiden hallinta on havainnollista ja helppoa.

Laajakuva

Normaalia televisiokuvaa (kuvasuhde 4:3) laajempi kuvamuoto, jonka kuvasuhde on 16:9. Käytetään elokuvateattereissa esitettävissä elokuvissa. On yleistymässä myös kotiteatteri-käytössä. Laajakangaselokuvien kuvasuhde on perinteisesti 5:2.

Lapsilukko

Ominaisuus jonka avulla vanhemmat lukita lapsille sopimattomiksi katsomansa palvelut. Lukittu kanava tai ohjelma voidaan avata vain vanhempien salasanalla (PIN-koodi).

Lautasantenni

Lautasen muotoinen antenni (heijastin) jolla otetaan vastaan satelliitin lähettämiä signaaleja. Antenni keskittää signaalit mikropäähän (LNB), joka vahvistaa signaalin ja muuntaa sen alemmalle taajuudelle. Tämän jälkeen signaali siirretään satelliittivastaanottimelle koaksiaalikaapelia pitkin.

Maksu-tv

Salattuja tv-ohjelmia, joita vain tilaajat voivat katsella hankkimalla katselukortin (älykortti) ohjelman tarjoajalta. Maksu-tv-kanavat voidaan karkeasti jakaa kahteen ryhmään:

1. Kanavakohtainen maksu. Asiakas tilaa yhden tai useampia kanavia ja maksaa kiinteän maksun esimerkiksi kuukausittain.
2. Ohjelmakohtainen maksu. Asiakas maksaa erillisten ohjelmien katselusta. Katsotun elokuvan tai urheilutapahtuman tilaus rekisteröityy ohjelmantarjoajan järjestelmään ja katsojaa laskutetaan käytettyjen palveluiden mukaan.

MHP (Multimedia Home Platform)

MHP on Suomeen valittu kansainvälinen vuorovaikutteisten palveluiden standardi. Vuorovaikutteisista palveluista ensimmäisinä otettiin käyttöön sähköinen ohjelmaopas (EPG) ja digitekstiv. Nämä palvelut eivät nimestään huolimatta aina edellytä paluukanavaa. Paluukanavan käyttöönotolla voidaan kuitenkin monipuolistaa palveluita, kuten esimerkiksi hoitaa pankkiasiointia, varata matkalippuja, tilata tuotteita kotiin tai käyttää sähköpostia.

Modeemi

Muunnin/sovitin. Laite, joka muuttaa analogisen koodin digitaalseksi ja digitaalisen analogiseksi eli mahdollistaa digitaalisen tiedon siirtämisen perinteisen puhelinverkon välityksellä muuttamalla sen analogiseksi.

MP3

Musiikin pakkaustekniikka, jolla tiedoston kokoa voidaan pienentää noin kymmenesosaan alkuperäisestä. Pakkaaminen tapahtuu siten, että äänitiedostosta poistetaan ns. kerrannais-
taajuudet, joita ihmiskorva ei kuule.

MPEG (Motion Picture Expert Group)

ISO:n (International Standards Organisation) asettama kuvakoodaukseen ja pakkaukseen erikoistunut työryhmä.

Multipleksi (kanavanippu)

Multipleksi on digitaalisen televisiolähetyjärjestelmän signaali, jolla ohjelmakanavat lähetetään katsojalle yhtenä nippuna. Tällainen nippu sisältää useita ohjelmia ja palveluja, kaiken niihin liittyvän kuva- ja äänimateriaalin sekä oheispalvelujen datan.

NVOD (Near Video On Demand)

Tarkoittaa kaikkia palveluita, joissa katsoja voi tilata ja nähdä haluamansa ohjelman valitsemanaan aikana. Ohjemat alkavat aina uudestaan määräväleihin (esim 30 min.) joista katsoja valitsee haluamansa alkamisajan.

Ohjelmistopäivitys, Ohjelmistoversion lataus

Ohjelmistoversion lataus antaa mahdollisuuden päivittää ja lisätä vastaanottimien ominaisuuksia suoraan lähetyssignaalin kautta.

Optinen liitäntä

Valokaapelilla toteutettu yhteys laitteiden välillä.

OTA-päivitys (over the air)

Digiboksin päivitys, joka lähetetään ilmaitse tietyllä digikanavalla.

PAL

Phase Alternation Line Väri-tv-järjestelmä, joka on käytössä suurimmassa osassa Eurooppaa, Afrikassa, Australiassa ja Etelä-Amerikassa.

Paluukanava

Monet interaktiiviset- ja maksu-tv-palvelut vaativat paluulinjan lähettäjän ja vastaanottajan välille. Paluukanava voi olla esimerkiksi tavallinen puhelinlinja, johon vastaanottimen sisäinen puhelinmodeemi kytketään.

Palvelun tarjoaja

Yhtiö, joka kerää sisältöä useilta ohjelman/sisällön tarjoajilta ja jakaa palvelut asiakkaille.

PIN-koodi

Lyhenne sanoista Personal Identification Number. Nelinumeroinen älykorttiin tai vastaanottimeen tallennettu luku jonka avulla käyttäjä pääsee muilta suljettuihin ohjelmiin tai palveluihin.

PPV (Pay Per View)

Asiakas maksaa erillisen ohjelman esimerkiksi elokuvan tai urheilutapahtuman katsomisesta. Palveluntarjoajan järjestelmä rekisteröi ja laskuttaa käytettyjen palveluiden mukaan asiakasta.

Päivitys

Uuden, monipuolisemman tai paremmin toimivan ohjelmisto version lataaminen laitteeseen.

Satelliittiantenni

Lautasen muotoinen antenni (heijastin) jolla otetaan vastaan satelliitin lähettämiä signaaleja. Antenni keskittää signaalit mikropäähän (LNB), joka vahvistaa signaalin ja muuntaa sen alemmalle taajuudelle. Tämän jälkeen signaali siirretään satelliittivastaanottimelle koaksiaalikaapelia pitkin.

Salattu tv-ohjelma

Osa digitaalisista tv-lähetyksistä lähetetään salattuna. Tällaisten ohjelmien katsomiseen tarvitaan älykortti ja mahdollisesti CA-moduuli, jotka ohjelman tarjoaja toimittaa korvausta vastaan.

SCART

21-nastainen standardisoitu liitin, joka on laajasti käytössä erilaisissa kodin elektroniikkalaitteissa. Kutsutaan myös "euro-liittimeksi".

Service Information

Service Information data on osa EPG:ssä lähetettävää dataa.

Set-Top-Box

Digisovitin.

Signaalikaapeli

Häiriösuojattu kaapeli jolla antennilla vastaanotettu signaali siirretään vastaanottimeen (koaksiaalikaapeli).

Suosikit, Suosikkilistat

Toiminto, jolla voit tallentaa suosikkikanavasi helposti saataville.

Tallentava digisovitin

Digisovitin, jolla voi "nauhoittaa" (tallentaa) ohjelmia kuten videonauhuri.

Teletext

Vaihtoehtoinen järjestelmä tekstitysten lähettämiseen ja vastaanottamiseen.

UHF

Taajuusalue, jolla lähetetään mm. maanpäällisiä televisiolähetyksiä.

Valikko

Lista, josta käyttäjä voi valita haluamansa toiminnon.

Vapaat kanavat

Kanavat, joita voi katsoa ilmaiseksi.

VCR

Videonauhuri.

VOD**Video On Demand**

Tarkoittaa kaikkia palveluita, joissa katsoja voi tilata ja nähdä haluamansa ohjelman koska tahansa valisemanaan aikana.

Älykortti

Luottokortin kokoinen magneettinauhalla tai muistipiirillä varustettu päivitettävä kortti. Käytetään maksu-tv-kanavien avaamiseen asettamalla kortti digi-tv- vastaanottimen kortinlukijaan.